

Predmet C-353/24

Zahtjev za prethodnu odluku

Datum podnošenja:

15. svibnja 2024.

Sud koji je uputio zahtjev:

Administratīvā rajona tiesa (Latvija)

Datum odluke kojom se upućuje zahtjev:

13. svibnja 2024.

Tužitelji:

SIA EUROPARK LATVIA

SKIDATA GmbH

Tuženici:

Valsts ieņēmumu dienests

Intervenijenti:

SIA 19 points

SIA Ernst & Young Baltic

Administratīvā rajona tiesa

Rīgas tiesu nams

(Općinski upravni sud, odjel u Rigi, Latvija)

ODLUKA

U Rigi 13. svibnja 2024.

[omissis] [sastav suda]

u prisustvu zastupnikâ tužitelja, društva SIA EUROPARK LATVIA, i zastupnika tužitelja [omissis] društva SKIDATA GmbH, kao i zastupnikâ institucije koja

djeluje u ime Republike Latvije, Valsts ieņēmumu dienests (Državna porezna uprava, Latvija), zastupnika trećeg subjekta, društva SIA 19 points, i zastupnikâ tijela za ispitivanje sukladnosti SIA Ernst & Young Baltic,

ispitao je na javnoj raspravi upravni spor pokrenut tužbama koje su podnijeli društvo SIA EUROPARK LATVIA i društvo SKIDATA GmbH sa sjedištem u Austriji, u kojima su zahtijevala poništenje odluke Državne porezne uprave od 2. rujna 2022.

Predmet i relevantne činjenice u glavnom postupku

- 1 Tužitelj SIA EUROPARK LATVIA trgovačko je društvo registrirano u Latviji koje pruža usluge parkiranja ili garaže.

Tužitelj SKIDATA GmbH trgovačko je društvo registrirano u Austriji koje u Austriji proizvodi automate za naplatu parkiranja te izvozi (posredstvom društava kćeri ili drugih distributera) te automate u 25 država članica Europske unije, uključujući Latviju.

Tužitelj, društvo SIA EUROPARK LATVIA, kupio je 30. lipnja i 27. studenoga 2015. od distributera sutužitelja, društva SKIDATA GmbH, automate za naplatu parkiranja koje je proizvelo potonje društvo, u što su bili uključeni i troškovi ugradnje i upravljanja projektom. Tijekom razdoblja od 8. listopada 2015. do 30. prosinca 2015. osam je kupljenih uređaja SKIDATA PARKING.LOGIC (u daljnjem tekstu: komercijalni strojevi) registrirano kao komercijalni uređaj u jedinstvenu bazu podataka (registar) Državne porezne uprave.

- 2 U svojstvu tijela za ispitivanje sukladnosti registarskih blagajni, hibridnih registarskih blagajni, sustava blagajni, specijaliziranih uređaja i opreme, odnosno tijela za ispitivanje koje podrazumijeva testiranje modela registarskih blagajni, hibridnih registarskih blagajni, sustava blagajni i specijaliziranih uređaja i opreme, njihovih izmjena i verzija softvera kako bi se osiguralo da su ispunjeni tehnički zahtjevi koji se primjenjuju na elektroničke uređaje i opremu za evidenciju poreza i drugih naknada, SIA Ernst & Young Baltic (u daljnjem tekstu: tijelo za ispitivanje sukladnosti) obavijestio je Državnu poreznu upravu dopisom od 16. svibnja 2022. da za sustav blagajni SKIDATA PARKING.LOGIC V29.00 odbija izdati izjavu o sukladnosti s tehničkim zahtjevima koji se primjenjuju na elektroničke uređaje i opremu za evidenciju poreza i drugih naknada (u daljnjem tekstu: izjava o sukladnosti) zato što pružatelj usluga održavanja komercijalnih strojeva, odnosno gospodarski subjekt koji se prije početka rada tih strojeva upisuje u jedinstvenu bazu podataka (registar) Državne porezne uprave, društvo SIA 19 points, nije dostavio podatke iz stavka 121.⁴ točke 4. Ministru kabineta 2014. gada 11. februāra noteikumi Nr. 96 (Uredba br. 96 Vijeća Ministara od 11. veljače 2014.; u daljnjem tekstu: Uredba o korištenju), odnosno izvorni kôd i izvršni kôd snimljenog softvera za komercijalne strojeve.

- 3 Odlukom Državne porezne uprave od 2. rujna 2022., koja je konačna odluka u upravnom postupku pokrenutom pred tim tijelom, komercijalni strojevi isključeni

su iz jedinstvene baze podataka (registra) te uprave jer nije provedeno ispitivanje sukladnosti na temelju koje bi se izdala izjava o sukladnosti kao dokaz da su ispunjeni tehnički zahtjevi koji se primjenjuju na elektroničke uređaje i opremu za evidenciju poreza i drugih naknada.

U odluci se ističe, među ostalim, da ne treba smatrati da je zahtjev iz stavka 121.⁴ točke 4. Uredbe o korištenju tehnički zahtjev i da ga nije bilo nužno dostaviti Europskoj komisiji u skladu s Direktivom (EU) 2015/1535 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. rujna 2015. o utvrđivanju postupka pružanja informacija u području tehničkih propisa i pravila o uslugama informacijskog društva (u daljnjem tekstu: Direktiva 2015/1535). U skladu s tom odlukom, tehnički zahtjevi koji se primjenjuju na elektroničke uređaje i opremu navedeni su u Ministru kabineta 2014. gada 11. februāra noteikumi Nr. 95 „Noteikumi par nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu tehniskajām prasībām” (Uredba br.95 Vijeća Ministara od 11. veljače 2014., „Uredba o tehničkim zahtjevima koji se primjenjuju na elektroničke uređaje i opremu za evidenciju poreza i drugih naknada”), koji je dostavljen Europskoj komisiji i državama članicama.

- 4 Tužitelji, društvo SIA EUROPARK LATVIA i društvo SKIDATA GmbH sa sjedištem u Austriji, podnijeli su Administratīvā rajona tiesi (Općinski upravni sud) tužbe za poništenje odluke Državne porezne uprave.

U svojim su tužbama tvrdili, među ostalim, da se u trenutku registracije komercijalnih strojeva zakonodavstvom nije predviđalo da porezni obveznici koji se koriste uređajima, uključujući komercijalne strojeve, imaju obvezu dostavljanja izvornog kôda i izvršnog kôda snimljenog softvera ili poreznih memorijskih modula. Takva je obveza utvrđena kasnije u Uredbi o korištenju. Prema mišljenju tužiteljâ, navedeni je zahtjev tehnički zahtjev koji je trebalo dostaviti Europskoj komisiji u skladu [omissis] s Direktivom [omissis] 2015/1535 [omissis]. Budući da zahtjev o kojem je riječ nije dostavljen, smatraju da sporna odredba nije donesena u skladu s odgovarajućim postupkom te da nije primjenjiva.

Tužitelji ističu da, u okviru transakcija stjecanja prava uporabe nekog softvera, korisnik komercijalnih strojeva u pravilu dobiva pristup izvršnom kôdu (pravo na njegovu uporabu), s obzirom na to da je on nužan za izvršavanje softverskih funkcija na računalu, ali ne stječe pravo na izmjenu ili distribuciju izvornog kôda. Izvorni je kôd za društvo SKIDATA GmbH, kao proizvođača komercijalnih strojeva, poslovna tajna pa društvo SIA EUROPARK LATVIA, kao korisnik komercijalnih strojeva, ne može zakonito i samostalno dobiti niti distribuirati (slati) izvorni kôd snimljenog softvera, osim ako to ne odobri proizvođač komercijalnih strojeva.

Kako bi tijelu za ispitivanje sukladnosti dostavio izvorni kôd snimljenog softvera nekog komercijalnog stroja, njegov proizvođač mora izvorni kôd dati pružatelju usluga održavanja tih strojeva koji pak taj kôd šalje tijelu za ispitivanje sukladnosti, a ono ga pohranjuje kako bi pružatelj usluga održavanja izvorni kôd

snimljenog softvera predao Državnoj poreznoj upravi u roku od 24 sata, u slučaju da ga se to zatraži u skladu sa stavkom 129.⁴ točkom 6. Uredbe o korištenju.

Prema mišljenju tužiteljâ, prethodno navedenim neproporcionalno se ograničavaju prava intelektualnog vlasništva (ostvarivanje tih prava) i prava na poslovnu tajnu nad izvornim kôdom softvera komercijalnih strojeva, pri čemu je proizvođač tih strojeva nositelj tih prava.

Pravni okvir

Pravo Europske unije

5 Ugovor o funkcioniranju Europske unije

„Članak 34.: Količinska ograničenja uvoza i sve mjere s istovrsnim učinkom zabranjeni su među državama članicama.

Članak 35.: Količinska ograničenja izvoza i sve mjere s istovrsnim učinkom zabranjeni su među državama članicama.

Članak 36.: Odredbe članka 34. i 35. ne isključuju zabrane ili ograničenja uvoza, izvoza ili provoza robe koji su opravdani razlozima javnog morala, javnog poretka ili javne sigurnosti; zaštite zdravlja i života ljudi, životinja ili biljaka; zaštite nacionalnog blaga umjetničke, povijesne ili arheološke vrijednosti; ili zaštite industrijskog i trgovačkog vlasništva. Međutim, te zabrane ili ograničenja ne smiju biti sredstvo proizvoljne diskriminacije ili prikrivenog ograničavanja trgovine među državama članicama.”

6 Direktiva 98/34/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 22. lipnja 1998. o utvrđivanju postupka osiguravanja informacija u području tehničkih normi i propisa (kako je izmijenjena Direktivom 98/48/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 20. srpnja 1998. o izmjeni Direktive 98/34/EZ o utvrđivanju postupka pružanja informacija u području tehničkih normi i propisa) (u daljnjem tekstu: Direktiva 98/34).

Članak 1. točka 1.: „proizvod”, svaki industrijski i poljoprivredni proizvod, uključujući ribarske proizvode;

Članak 1. točka 3.: „tehnička specifikacija”, specifikacija sadržana u dokumentu kojim se utvrđuju svojstva koja mora imati određeni proizvod, kao što su razine kakvoće, radne značajke, sigurnost ili dimenzije, uključujući zahtjeve koji se odnose na naziv pod kojim se proizvod prodaje, terminologiju, simbole, ispitivanje i metode ispitivanja, pakiranje, obilježavanje i označivanje te postupke ocjene sukladnosti proizvoda.

Članak 1. točka 4.: „ostali zahtjevi”, zahtjev za proizvod različit od tehničke specifikacije koji utječe na životni ciklus proizvoda nakon njegova stavljanja na tržište, a posebno je uveden radi zaštite potrošača odnosno okoliša, kao što su

uvjeti uporabe, recikliranja, ponovne uporabe i odlaganja, ako ti uvjeti mogu značajno utjecati na sastav ili prirodu proizvoda, odnosno njegovu prodaju;

Članak 1. točka 11.: „tehnički propis”, tehničke specifikacije i ostali zahtjevi ili propisi koji se odnose na usluge, uključujući odgovarajuće administrativne odredbe pridržavanje kojih je obavezno, *de jure* ili *de facto*, kada je riječ o stavljanju na tržište, pružanju neke usluge, poslovnom nastanu nekog operatera usluga ili korištenju u nekoj državi članici ili najvećem dijelu iste, kao i zakonima i drugim propisima država članica, osim onih navedenih u članku 10. koji zabranjuju proizvodnju, uvoz, marketing ili korištenje nekog proizvoda ili zabranjuju pružanje ili korištenje neke usluge ili poslovni nastan kao operatera usluga.

Članak 7.: Države članice dostavljaju Komisiji u skladu s člankom 8. stavkom 1. sve zahtjeve dostavljene institucijama za normizaciju za pripremu tehničkih specifikacija ili norme za određene proizvode sa svrhom donošenja tehničkih propisa za takve proizvode kao nacrtu tehničkih propisa i navode razloge za njihovo donošenje.

Članak 8. točka 1.: Pridržavajući se članka 10., države članice Komisiji bez odlaganja dostavljaju sve nacрте tehničkih propisa, osim ako se njima u cijelosti prenosi tekst međunarodne ili europske norme, u kom su slučaju dovoljne informacije o toj normi; one Komisiji istodobno dostavljaju obrazloženje u kojemu navode razloge za donošenje tehničkog propisa, ako to već nije pojašnjeno u nacrtu.

7 Direktiva 2015/1535 kojom se zamjenjuje i stavlja izvan snage Direktiva 98/34:

Članak 1. stavak 1. točka (c): „tehnička specifikacija” znači specifikacija sadržana u dokumentu kojim se utvrđuju svojstva koja mora imati određeni proizvod, kao što su razine kakvoće, radne značajke, sigurnost ili dimenzije, uključujući zahtjeve koji se odnose na naziv pod kojim se proizvod prodaje, terminologiju, simbole, ispitivanje i metode ispitivanja, pakiranje, obilježavanje i označivanje te postupke ocjene sukladnosti proizvoda.

Članak 1. stavak 1. točka (f): „tehnički propis” znači tehničke specifikacije i ostali zahtjevi ili propisi koji se odnose na usluge, uključujući odgovarajuće administrativne odredbe pridržavanje kojih je obavezno, *de jure* ili *de facto*, kada je riječ o stavljanju na tržište, pružanju neke usluge, poslovnom nastanu nekog operatera usluga ili korištenju u nekoj državi članici ili najvećem dijelu iste, kao i zakonima i drugim propisima država članica, osim onih navedenih u članku 7. koji zabranjuju proizvodnju, uvoz, marketing ili korištenje nekog proizvoda ili zabranjuju pružanje ili korištenje neke usluge ili poslovni nastan kao operatera usluga.

Članak 1. stavak 1. točka (g): „nacrt tehničkog propisa” znači tekst neke tehničke specifikacije ili drugog zahtjeva ili propisa o uslugama, uključujući administrativne odredbe, formulirane s ciljem njihova donošenja ili donošenja u

obliku nekog tehničkog propisa, koji je u fazi pripreme tijekom koje se još uvijek mogu napraviti bitne izmjene.

Članak 5. [stavak 1.] [*omissis*]: Pridržavajući se članka 7., države članice Komisiji bez odlaganja dostavljaju sve nacрте tehničkih propisa, osim ako se njima u cijelosti prenosi tekst međunarodne ili europske norme, u kom su slučaju dovoljne informacije o toj normi; one Komisiji istodobno dostavljaju obrazloženje u kojemu navode razloge za donošenje tehničkog propisa, ako ti razlozi već nisu pojašnjeni u nacrtu.

Latvijsko pravo

- 8 Likums „Par nodokļiem un nodevām” (Zakon o porezima i naknadama) (u daljnjem tekstu: Zakon):

Članak 28.¹ stavak 4.¹: Porezni obveznici mogu se koristiti elektroničkim uređajima i opremom koji ispunjavaju tehničke zahtjeve koji se primjenjuju na elektroničke uređaje i opremu za evidenciju poreza i drugih naknada i nad kojima je provedeno ispitivanje sukladnosti. Elektroničke uređaje i opremu može održavati pružatelj usluga održavanja nad kojim je provedeno ispitivanje sukladnosti u skladu s propisima.

- 9 Uredba o korištenju:

Stavak 121.⁴ točka 4.: U svrhu provedbe ispitivanja sukladnosti modela registarskih blagajni, hibridnih registarskih blagajni, sustava blagajni i specijaliziranih uređaja i opreme, njihovih izmjena i verzija softvera, pružatelj usluga održavanja tijelu za ispitivanje sukladnosti podnosi tehničku dokumentaciju na jeziku kojim se koristi proizvođač te prilaže prijevod na nacionalni jezik ovjeren kod javnog bilježnika. Tehnička dokumentacija mora sadržavati: izvorni kôd (čovjeku čitljive računalne upute koje je sastavio programer) i izvršni kôd (skup simbola koje računalo čita za izvršenje programa koji je sastavio programer) snimljenog softvera i poreznog memorijskog modula.

Stavak 121.⁵: U roku od šest mjeseci od primitka dokumenata na koje se odnosi stavak 121.⁴ ove Uredbe tijelo za ispitivanje sukladnosti pružatelju usluga održavanja dostavlja izjavu o sukladnosti modela registarske blagajne, hibridne registarske blagajne, sustava blagajne i specijaliziranog uređaja ili opreme, njihovih izmjena ili verzija s tehničkim zahtjevima koji se primjenjuju na elektroničke uređaje i opremu za evidenciju poreza i drugih naknada [...] ili ga obavještava o svojoj negativnoj odluci da mu izda takvu izjavu o sukladnosti, a tu obavijest o izdavanju ili odbijanju izdavanja prosljeđuje i Državnoj poreznoj upravi.

Stavak 129.⁴ točka 6.: Kad u jedinstvenu bazu podataka (registar) Državne porezne uprave unese model ili izmjenu registarske blagajne, hibridne registarske blagajne, sustava blagajne, specijaliziranog uređaja ili opreme koje održava pružatelj usluga održavanja, taj pružatelj, neovisno o tome je li proizvođač opreme

ili uređaja ili ovlaštenu zastupnik proizvođača, treba u roku od 24 sata Državnoj poreznoj upravi dostaviti izvorni kôd snimljenog softvera ako ga ona zatraži.

Stavak 129.¹⁷ točka 1. podtočka 1.2.2.: Državna porezna uprava iz jedinstvene baze podataka (registra) isključuje registarske blagajne, hibridne registarske blagajne, sustave blagajni i specijalizirane uređaje i opremu koji su registrirani na ime nekog korisnika: [ako] nisu ispunjeni uvjeti utvrđeni u regulatornim propisima koji se odnose na tehničke zahtjeve koji se primjenjuju na elektroničke uređaje i opremu za evidenciju poreza i drugih naknada. Državna porezna uprava u roku od 15 radnih dana obavještava korisnika o isključenju iz jedinstvene baze podataka (registra).

Razlozi zbog kojih sud koji upućuje zahtjev dvoji o primjeni i tumačenju prava Unije

I.

Uključenje zahtjeva u pogledu dostave izvornog kôda snimljenog softvera u pojam tehničkog propisa

- 10 Tehnički zahtjevi koji se primjenjuju na elektroničke uređaje i opremu za evidenciju naknada nisu usklađeni u pravu Europske unije. Međutim, kad je riječ o slobodnom kretanju robe u neusklađenim sektorima, treba poštovati članke 34. do 36. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, načelo uzajamnog priznavanja i Direktivu 2015/1535¹.
- 11 Preventivne mjere za zaštitu slobodnog kretanja robe na unutarnjem tržištu Europske unije uvedene su Direktivom 98/34/EZ. Tom se direktivom države članice Europske unije obvezuju Europskoj komisiji i drugim državama članicama dostaviti nacрте tehničkih propisa i informacije povezane s njima kako bi ih ispitale.

U dokumentaciji s objašnjenjima Europske komisije navodi se da se Direktiva 98/34 odnosi na ispitivanje i metode ispitivanja, koje obuhvaćaju tehničke i znanstvene metode koje treba primijeniti za ocjenu značajki određenog proizvoda, i postupke ocjene sukladnosti proizvoda koji se primjenjuju kako bi se osiguralo da je proizvod u skladu s posebnim zahtjevima. Vrlo je važno te parametre uključiti u područje primjene Direktive, s obzirom na to da ispitivanje i postupci ocjene sukladnosti proizvoda mogu u određenim uvjetima imati negativne učinke na trgovinu².

¹ *Free movement in harmonised and non-harmonised sectors*. Dostupno na: https://single-market-economy.ec.europa.eu/single-market/goods/free-movement-sectors_en.

² *European Commission, Directive 93/34/EC – An instrument of co-operation between institutions and enterprises to ensure the smooth functioning of the Internal Market – A guide to the procedure for the provision of information in the field of technical standards and*

Iz toga proizlazi da je jedan od ciljeva Direktive posebno zaštititi slobodno kretanje robe preventivnim nadzorom jer je sloboda kretanja jedno od temeljnih načela Europske unije. Kao sredstvo za postizanje tog cilja utvrđuje se zahtjev da države članice Komisiji dostave sve nacрте tehničkih propisa (članak 8. stavak 1. Direktive 98/34). Prema sudskoj praksi Suda Europske unije, kad je riječ o obvezi država članica da dostavljaju tehničke propise, cilj je Direktive 98/34 gospodarskim subjektima omogućiti da bolje iskoriste prednosti unutarnjeg tržišta, osiguravajući da države članice redovito objavljuju nacрте tehničkih propisa te davanjem mogućnosti tim subjektima da ocijene utjecaj tih propisa. U okviru ciljeva Direktive, gospodarski subjekti jedne države članice trebaju biti obaviješteni o nacртima tehničkih propisa koje donosi druga država članica kao i o njihovu području primjene, kako bi mogli doznati opseg obveza koje bi im mogle biti propisane te predvidjeti usvajanje tih dokumenata prilagođavajući, ako je potrebno, pravodobno svoje proizvode ili usluge³.

Povreda obveze priopćavanja smatra se bitnom povredom postupka koja može dovesti do neprimjenjivosti tehničkih propisa i do toga da nacionalni sudovi trebaju odbiti relevantne tehničke propise primijeniti na pojedince⁴. Neprimjena koja je posljedica povrede obveze priopćavanja ne odnosi se na sve odredbe nekog zakona koji nije priopćen, nego samo na tehničke propise koje sadržava⁵.

Direktiva 2015/1535 donesena je 9. rujna 2015., čime je Direktiva 98/34 stavljena izvan snage. U Direktivi 98/34 i Direktivi 2015/1535 utvrđuje se zahtjev koji nije promijenjen, u skladu s kojim države članice moraju Komisiji dostaviti sve nacрте tehničkih propisa.

- 12 Pojam „tehnički propis”, kako je definiran u članku 1. točki 11. Direktive 98/34, obuhvaća četiri kategorije mjera. Kategorije su sljedeće: 1. „propis o uslugama”, u smislu članka 1. točke 5. te direktive; 2. „tehnička specifikacija” predviđena u članku 1. točki 3. te direktive; 3. „ostali zahtjevi” na koje se odnosi članak 1.

regulations and of rules on Information Society services, Publications Office, 2005., str. 18.
Dostupno na:

<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/6d8a677d-06ab-48b6-ba46-73b8150e6c51>.

³ Presuda Suda Europske unije od 4. veljače 2016. u predmetu „Kazneni postupak protiv Sebat Ince”, C-336/14, EU:C:2016:72, t. 82. do 83.

⁴ Presuda Suda Europske unije od 30. travnja 1996. u predmetu „CIA Security International SA and Signalson SA, Securitel SPRL”, C-194/94, EU:C:1996:172, t. 54.; presuda od 8. rujna 2005. u predmetu „Lidl Italia Srl/Comune di Stradella”, C-303/04, EU:C:2005:528, t. 23.; presuda od 25. travnja 2010. u predmetu „Criminal proceedings against Lars Sandström”, C-433/05, EU:C:2010:184, t. 43.; presuda od 10. srpnja 2014. u predmetu „Lars Ivansson i dr.”, C-307/13, EU:C:2014:2058, t. 48.; presuda od 27. listopada 2016. u predmetu „James Elliott Construction Limited/Irish Asphalt Limited”, C-613/14, EU:C:2016:821, t. 64.

⁵ Presuda Suda Europske unije od 1. veljače 2017. u predmetu „Município de Palmela/Autoridade de Segurança Alimentar e Económica (ASAE) – Divisão de Gestão de Contraordenações”, C-144/16, EU:C:2017:76, t. 37. i navedena sudska praksa

točka 4. te direktive i 4. propisi „koji zabranjuju proizvodnju, uvoz, marketing ili korištenje nekog proizvoda” koji se navode u članku 1. točki 11. te direktive⁶.

Kako bi se odredilo je li zahtjev u pogledu dostave izvornog kôda snimljenog softvera, pri čemu je ispunjenje te obveze predmet spora pred ovim sudom, tehnički propis, nužno je provjeriti je li taj zahtjev uključen u neku od prethodno navedenih kategorija.

- 13 Prema mišljenju ovog suda, u ovom je predmetu nesporno da su komercijalni strojevi „proizvod” u smislu članka 1. točke 1. Direktive, na način da obvezu dostave izvornog kôda snimljenog softvera ne treba smatrati (prethodno navedenim) „propisom o uslugama” u smislu članka 1. točke 5. Direktive.
- 14 U skladu s člankom 1. točkom 3. Direktive 98/34 smatra se da je „tehnička specifikacija” specifikacija sadržana u dokumentu kojim se utvrđuju svojstva koja mora imati određeni proizvod, kao što su razine kakvoće, radne značajke, sigurnost ili dimenzije, uključujući zahtjeve koji se odnose na naziv pod kojim se proizvod prodaje, terminologiju, simbole, ispitivanje i metode ispitivanja, pakiranje, obilježavanje i označavanje te postupke ocjene sukladnosti proizvoda. Prema sudskoj praksi Suda Europske unije, pojam „tehnička specifikacija” znači da se uvedena mjera mora moći primijeniti na proizvod ili njegovu ambalažu i da se zahtjevi moraju odnositi na svojstva koja mora imati određeni proizvod⁷. Ako je pridržavanje tog zahtjeva obvezno *de iure* kada je riječ o stavljanju na tržište, treba ga smatrati „tehničkom specifikacijom”⁸.

Prema mišljenju ovog suda, zahtjev u pogledu dostave izvornog kôda snimljenog softvera, *prima facie*, ne znači da značajke komercijalnih strojeva moraju biti u skladu s određenim parametrima niti konkretno određuje koje značajke komercijalni strojevi trebaju imati. Međutim, u sudskoj praksi Suda Europske unije nema nedvosmislenog odgovora na pitanje treba li smatrati da je zahtjev u pogledu dostave izvornog kôda snimljenog softvera zahtjev koji se odnosi na svojstva i koji se primjenjuje na komercijalne strojeve (proizvode) kad je riječ o postupcima ocjene sukladnosti, s obzirom na to da to svojstvo (postojanje

⁶ Presude Suda Europske unije od 4. veljače 2016. u predmetu „Kazneni postupak protiv Sebat Ince”, C-336/14, EU:C:2016:72, t. 70.; od 13. listopada 2016. u predmetu „Nacelnik Urzedu Celnego I w Ł. protiv G. M.-a i M. S.-a”, C-303/15, EU:C:2016:771, t. 18.; od 10. srpnja 2014. u predmetu „Lars Ivansson i dr.”, C-307/13, EU:C:2014:2058, t. 16.; od 19. srpnja 2012. u spojenim predmetima „Fortuna sp. z o.o. i dr./Dyrektor Izby Celnej w Gdyni”, C-213/11, C-214/11 i C-217/11, EU:C:2012:495, t. 27. i navedena sudska praksa

⁷ Presuda Suda Europske unije od 8. ožujka 2001. u predmetu „Kazneni postupak protiv Georgiussa van der Burga”, C-278/99, EU:C:2001:143, t. 20.; presuda od 22. siječnja 2002. u predmetu „Canal Satélite Digital SL/Administración General del Estado i Distribuidora de Televisión Digital SA (DTS)”, C-390/99, EU:C:2002:34, t. 45.; presuda od 21. travnja 2005. u predmetu „Kazneni postupak protiv Larsa Erika Staffana Lindberga”, C-267/03, EU:C:2005:246, t. 57.

⁸ Presuda Suda Europske unije od 20. ožujka 1997. u predmetu „Bic Benelux SA/Belgijska Država”, C-13/96, EU:C:1997:173, t. 23.

izvornog kōda) nemaju svi proizvodi. Stoga bi se zahtjev da se izvorni kōd snimljenog softvera komercijalnih strojeva stavi na raspolaganje (dostavi) tijelu za ispitivanje sukladnosti mogao smatrati zahtjevom „koji se odnosi na svojstva”, s obzirom na to da se taj zahtjev ne može propisati za proizvode koji ne sadržavaju izvorni kōd (kao svojstvo).

- 15 Kad je riječ o pojmu „ostali zahtjevi” u smislu članka 1. točke 4. Direktive 98/34, riječ je o „uvjetima” za proizvod, utvrđenima u pravnim pravilima, različitima od tehničke specifikacije koji utječu na životni ciklus proizvoda nakon njegova stavljanja na tržište, a posebno su uvedeni radi zaštite potrošača odnosno okoliša, kao što su uvjeti uporabe, recikliranja, ponovne uporabe i odlaganja, ako ti uvjeti mogu značajno utjecati na sastav ili prirodu proizvoda, odnosno njegovu prodaju⁹.

Primjena zahtjeva iz stavka 121.⁴ točke 4. Uredbe o korištenju nužna je i potrebna kako bi tijelo za ispitivanje sukladnosti nad komercijalnim strojevima provelo ocjenu sukladnosti. U slučaju da se izvorni kōd snimljenog softvera komercijalnih strojeva ne dostavi, tijelo za ispitivanje sukladnosti izdaje negativno mišljenje o ocjeni sukladnosti a Državna porezna uprava te strojeve ujedno isključuje iz jedinstvene baze podataka (registra), nakon čega se komercijalni strojevi ne mogu upotrebljavati za evidenciju transakcija ili računovodstveno knjiženje gotovine ili drugih sredstava plaćanja (za monetarni i fiskalni nadzor), što u praksi znači ograničavanje njihove prodaje na latvijskom tržištu jer društvima i subjektima koji posluju na tom tržištu i koji bi se mogli koristiti komercijalnim strojevima u te posebne svrhe nije u interesu kupiti komercijalne strojeve koji nisu u potpunosti iskoristivi u obavljanju njihove gospodarske djelatnosti. Iz toga proizlazi da zahtjev u pogledu dostave izvornog kōda snimljenog softvera može u praksi utjecati na stavljanje komercijalnih strojeva na tržište (ili njihovu prodaju).

Istodobno, cilj zahtjeva u pogledu dostave izvornog kōda snimljenog softvera nije zaštita potrošača ili okoliša, nego provedba državnog nadzora nad ispunjavanjem obveze evidencije poreza. Međutim, zahtjev u pogledu dostave izvornog kōda snimljenog softvera može se kvalificirati kao „uvjet” koji se odnosi na upotrebu proizvoda o kojem je riječ ili kao nacionalna mjera koja ulazi u kategoriju tehničkih propisa predviđena u članku 1. točki 11. Direktive 98/34. Pripada li nacionalna mjera jednoj ili pak drugoj kategoriji tehničkih propisa ovisi o dosegu zabrane koju određuje ta mjera¹⁰.

Iz sudske prakse Suda proizlazi da treća kategorija tehničkih propisa iz članka 1. točke 11. Direktive 98/34, čiji je glavni cilj zabrana korištenja, pretpostavlja da sporne nacionalne odredbe imaju doseg koji jasno nadilazi ograničenje određenih

⁹ Presuda Suda Europske unije od 19. srpnja 2012. u spojenim predmetima „Fortuna sp. z o.o. i dr./Dyrektor Izby Celnej w Gdyni”, C-213/11, C-214/11 i C-217/11, EU:C:2012:495, t. 35. i navedena sudska praksa; presuda od 21. travnja 2005. u predmetu „Kazneni postupak protiv Larsa Erika Staffana Lindberga”, C-267/03, EU:C:2005:246, t. 72.

¹⁰ Presuda Suda Europske unije od 13. listopada 2016. u predmetu „Naczelnik Urzedu Celnego I w L. protiv G. M.-a i M. S.-a”, C-303/15, EU:C:2016:771, t. 20.

moćućih uporaba proizvoda o kojem je riječ i da se ne svode na jednostavno ograničenje njegove uporabe¹¹. Treću kategoriju, kojom se zabranjuje proizvodnja, uvoz, marketing ili korištenje nekog proizvoda, treba smatrati oblikom tehničkog propisa¹².

U ovom slučaju, iako zahtjev u pogledu dostave izvornog kôda snimljenog softvera ne uključuje zabranu korištenja, u područjima koja se uređuju s poreznog stajališta u praksi ipak dovodi do takve zabrane, zajedno s člankom 28.¹ stavkom 4.¹ Zakona.

- 16 S obzirom na prethodno navedeno, zahtjev u pogledu dostave izvornog kôda snimljenog softvera komercijalnih strojeva mogao bi se kvalificirati kao „tehnička specifikacija” i kao „uvjet” ili „zabrana” u smislu Direktive 98/34. U sudskoj praksi Suda Europske unije nema jasnog odgovora na pitanje je li takav zahtjev obuhvaćen kategorijom „tehničkih propisa” i kojoj kategoriji tih propisa pripada.

Slijedom toga, Sudu Europske unije potrebno je uputiti pitanje treba li članak 1. točku 11. Direktive 98/34 tumačiti na način da se pojmom „tehnički propisi”, čije nacрте treba dostaviti Komisiji u skladu s člankom 8. stavkom 1. te direktive, može obuhvatiti pravno pravilo na temelju kojeg je pružatelj usluga održavanja obvezan tijelu za ispitivanje sukladnosti dostaviti izvorni kôd snimljenog softvera i poreznog memorijskog modula.

II.

Kvalifikacija zahtjeva u pogledu dostave izvornog kôda snimljenog softvera kao mjere s istovrsnim učinkom kao količinsko ograničenje uvoza

- 17 Kao što je to već ranije navedeno, latvijskim zakonodavstvom za proizvođača komercijalnih strojeva uvodi se obveza dostave izvornog kôda snimljenog softvera komercijalnih strojeva u svrhu provedbe ocjene sukladnosti. U slučaju da se izvorni kôd ne dostavi, tijelo za ispitivanje sukladnosti odbija izdati izjavu o sukladnosti, što posljedično Državnoj poreznoj upravi pruža osnovu da donese odluku o isključenju komercijalnih strojeva iz jedinstvene baze podataka (registra), s obzirom na to da ti strojevi ne ispunjavaju tehničke zahtjeve koji se primjenjuju na elektroničke uređaje i opremu za evidenciju poreza i drugih naknada. Zbog činjenice da ne ispunjavaju tehničke zahtjeve koji se primjenjuju na elektroničke uređaje i opremu za evidenciju poreza i drugih naknada, ti komercijalni strojevi ne mogu se upotrebljavati za evidenciju transakcija ili računovodstveno knjiženje gotovine ili drugih sredstava plaćanja, i time se u praksi otežava distribucija komercijalnih strojeva tužitelja, društva SKIDATA GmbH, na latvijskom državnom području.

¹¹ Presuda Suda Europske unije od 21. travnja 2005., Kazneni postupak protiv Larsa Erika Staffana Lindberga, C-267/03, EU:C:2005:246, t. 76.

¹² *Ibid.* t. 54.

- 18 Člancima 34. do 36. Ugovora o funkcioniranju Europske unije jamči se slobodno kretanje robe, koje je jedno od temeljnih načela Europske unije.

Sud Europske unije presudio je da se svi trgovinski propisi država članica koji mogu izravno ili neizravno, stvarno ili potencijalno ograničiti trgovinu unutar Zajednice smatraju mjerama s istovrsnim učinkom kao količinska ograničenja¹³. Obrazloženje Suda dodatno je razrađeno u presudi u predmetu *Cassis de Dijon*, u kojoj je Sud utvrdio načelo da svakom proizvodu koji je zakonito proizveden i stavljen na tržište u državi članici u skladu s njezinim pravičnim i uobičajenim propisima te proizvodnim postupcima u toj zemlji, mora biti dozvoljen pristup tržištu bilo koje druge države članice¹⁴.

Iako nekoj mjeri nije cilj urediti trgovinu među državama članicama, ipak je odlučujući njezin stvarni ili potencijalni učinak na trgovinu unutar Zajednice. Prema tom kriteriju, mjerama s istovrsnim učinkom treba smatrati prepreke slobodnom kretanju robe koje su, s obzirom na neusklađenost zakonodavstava, ishod toga da se na robu podrijetlom iz drugih država članica, gdje je ona zakonito proizvedena i stavljena u promet, primjenjuju pravila koja se odnose na uvjete koje ta roba treba ispuniti (poput onih koji se odnose na naziv, oblik, dimenzije, težinu, sastav, prezentaciju, označavanje, pakiranje), čak i kad se ta pravila bez razlike primjenjuju na sve proizvode, i kada se njihova primjena ne može opravdati ciljem u javnom interesu koji ima prednost pred zahtjevima slobodnog kretanja robe¹⁵.

Sud je u svojoj sudskoj praksi kao mjere s istovrsnim učinkom, zabranjene člankom 34. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, kvalificirao i nacionalne odredbe na temelju kojih se na neki proizvod, koji je zakonito proizveden i stavljen na tržište u drugoj državi članici, primjenjuju dodatne provjere i to ne dovodeći u pitanje iznimke predviđene ili priznate pravom Zajednice¹⁶.

¹³ Presuda Suda Europske unije od 11. srpnja 1974. u predmetu „Procureur du Roi/Benoît i Gustave Dassonville”, C-8/74, EU:C:1974:82 i presuda od 15. studenoga 2005. u predmetu „Komisija Europskih zajednica protiv Republike Austrije”, C-320/03, EU:C:2005:684, t. 63. do 67.

¹⁴ Presuda Suda Europske unije od 20. veljače 1979. u predmetu „Rewe-Zentral AG protiv Bundesmonopolverwaltunga für Branntwein”, C-120/78, EU:C:1979:42

¹⁵ Presuda Sud Europske unije od 20. veljače 1979. u predmetu „Rewe-Zentral AG protiv Bundesmonopolverwaltunga für Branntwein”, C-120/78, EU:C:1979:42, t. 6., 14. i 15.; presuda od 26. lipnja 1997. u predmetu „Vereinigte Familienpress Zeitungsverlags- und vertriebs GmbH/Heinrich Bauer Verlag”, C-368/95, EU:C:1997:325, t. 8.; presuda od 11. prosinca 2003. u predmetu „Deutscher Apothekerverband eV/0800 DocMorris NV i Jacques Waterval”, C-322/01, EU:C:2003:664, t. 67.

¹⁶ Presuda Sud Europske unije od 22. siječnja 2002. u predmetu „Canal Satélite Digital SL/Administración General del Estado i Distribuidora de Televisión Digital SA (DTS)”, C-390/99, EU:C:2002:34, t. 36. i 37.; presuda od 8. svibnja 2003. u predmetu „ATRAL SA/Belgijska Država”, C-14/02, EU:C:2003:265, t. 65.

Međutim, područje primjene članka 34. Ugovora o funkcioniranju Europske unije ograničeno je presudom Suda Europske unije u predmetu *Keck*, u kojoj se utvrđuje da se taj članak ne odnosi na određene trgovinske odredbe ako nisu diskriminirajuće, odnosno, pod pretpostavkom da se te odredbe primjenjuju na sve relevantne trgovce koji obavljaju djelatnost na nacionalnom državnom području i pod pretpostavkom da na isti način utječu, pravno ili činjenično, na stavljanje u promet domaćih proizvoda i proizvoda iz drugih država članica¹⁷. Zapravo, ako su ti uvjeti ispunjeni, primjena takvih pravila na prodaju proizvoda podrijetlom iz druge države članice koji ispunjavaju zahtjeve koje je postavila ta država ne može spriječiti pristup tih proizvoda tržištu ili ga ograničiti više nego što je to slučaj s domaćim proizvodima¹⁸. Istodobno, mjere koje imaju utjecaj, čak i neznatan, na pristup proizvodima na tržištu (*market access*), ne smatraju se trgovinskim odredbama¹⁹. Takve mjere nisu obuhvaćene područjem primjene presude *Keck* i stoga se automatski ne mogu prihvatiti²⁰.

Isto tako, u članku 36. Ugovora o funkcioniranju Europske unije naglašava se da mjere izravno trebaju utjecati na javne interese koji se mogu zaštititi i ne smiju biti strože nego što je to potrebno (načelo proporcionalnosti). Osim toga, Sud Europske unije priznao je u predmetu *Cassis de Dijon* da države članice mogu utvrditi iznimke, na koje se ne primjenjuje zabrana mjera s istovrsnim učinkom, na temelju obveznih zahtjeva (koji se odnose, među ostalim, na učinkovitost poreznog nadzora, zaštitu javnog zdravlja, poštenost trgovačkih transakcija i zaštitu potrošača).

Navedene presude Suda Europske unije čine okvir načela uzajamnog priznavanja.

- 19 Zahtjev u pogledu dostave izvornog kôda snimljenog softvera komercijalnih strojeva uvodi se za sve komercijalne strojeve (neovisno o tome je li riječ o uvezenim ili domaćim proizvodima), tako da takav zahtjev nije diskriminirajući²¹. Isto tako, zahtjevom u pogledu dostave izvornog kôda snimljenog softvera,

¹⁷ Presuda Suda Europske unije od 24. studenoga 1993. u spojenim predmetima „Kazneni postupak protiv Bernarda Kecka i Daniela Mithouarda”, C-267/91 i C-268/91, EU:C:1993:905, t. 16. do 17.

¹⁸ Presuda Suda Europske unije od 24. studenoga 1993. u predmetu „Kazneni postupak protiv Bernarda Kecka i Daniela Mithouarda” (vidjeti prethodno navedenu presudu u predmetu *Keck* i *Mithouard*, t. 17.).

¹⁹ Presuda Suda Europske unije od 9. srpnja 1997. u spojenim predmetima „Konsumentombudsmannen (KO)/De Agostini (Svenska) Förlag i TV-Shop i Sverige AB”, C-34/95 do C-36/95, EU:C:1997:344, t. 43.; presuda od 10. veljače 2009. u predmetu „Komisija Europskih zajednica protiv Talijanske Republike”, C-110/05, EU:C:2009:66, t. 58.

²⁰ Presuda Suda Europske unije od 26. travnja 2012. u predmetu „Asociación Nacional de Expendedores de Tabaco i Timbre (ANETT)/Administración del Estado”, C-456/10, EU:C:2012:241, t. 38. do 42.

²¹ Presuda Suda Europske unije od 16. ožujka 1977. u predmetu „Komisija Europskih zajednica protiv Francuske Republike”, C-68/76, EU:C:1977:48, t. 14.

odnosno koda koji je kao takav dio softvera komercijalnih strojeva, ne zabranjuje se prodaja komercijalnih strojeva na latvijskom državnom području, nego se njime jednostavno predviđa da u područjima koja su uređena s poreznog stajališta treba u tom pogledu provesti postupak ocjene sukladnosti u okviru kojeg treba dostaviti izvorni kod snimljenog softvera komercijalnih strojeva, i da takav postupak treba provesti neovisno o tome je li već proveden u zemlji u kojoj su komercijalni strojevi proizvedeni (u ovom predmetu nije poznato postoji li takav zahtjev u Austriji ili u drugim zemljama Europske unije u kojima tužitelj, društvo SKIDATA GmbH, distribuirala komercijalne strojeve). Kao što je to priznalo Latvijsko udruženje poduzetnika koji pružaju usluge parkiranja i garaže, nakon ispitivanja dostupnih „certificiranih” komercijalnih strojeva, trenutno na latvijskom tržištu za upravljanje prostorima za parkiranje nema u ponudi nijedno napredno tehničko rješenje svjetski poznatih proizvođača, što se u praksi može pripisati okolnosti da ti proizvođači komercijalnih strojeva ne žele otkrivati izvorni kod snimljenog softvera, s obzirom na to da je riječ o elementu proizvođača komercijalnih strojeva koji je zaštićen pravima intelektualnog vlasništva, patentima (određene softverske komponente zaštićuju se patentima) i autorskim pravima te pravima na poslovnu tajnu. U slučaju da se izvorni kod snimljenog softvera komercijalnih strojeva stavi na raspolaganje trećim osobama, postoji opasnost od toga da se on upotrijebi u druge svrhe, poput stvaranja konkurentnih proizvoda ili izmjene softvera; međutim, u latvijskom pravnom poretku nisu se razmatrala pitanja koja se odnose na kasnija postupanja s dostavljenim izvornim kodom (uključujući ispitivanja i pohranu) institucija uključenih u postupak ocjene sukladnosti (pružatelja usluga održavanja, tijela za ispitivanje sukladnosti i, po potrebi, Državne porezne uprave) kojima bi se zajamčila sigurnost izvornog koda snimljenog softvera. Iz istog je razloga i tužitelj, društvo SKIDATA GmbH, odbio dostaviti izvorni kod snimljenog softvera komercijalnih strojeva.

Posljedično, prema mišljenju ovog suda, tim se propisima otežava i poskupljuje uvoz komercijalnih strojeva do te mjere da se zainteresirane gospodarske subjekte (među kojima je i tužitelj, društvo SKIDATA GmbH) odvraća od toga da te komercijalne strojeve stavljaju na tržište u Latviji ako se oni ne mogu upotrebljavati za evidenciju transakcija ili računovodstveno knjiženje gotovine ili drugih sredstava plaćanja (u monetarnom i poreznom području). Stoga zahtjev u pogledu dostave izvornog koda snimljenog softvera nije uvjet za stavljanje na tržište u smislu sudske prakse uspostavljene prethodno navedenom presudom u predmetu Keck i Mithouard te ga se može smatrati mjerom s istovrsnim učinkom kao količinsko ograničenje uvoza.

Slijedom toga, Sudu Europske unije potrebno je uputiti pitanje treba li članak 34. Ugovora o funkcioniranju Europske unije tumačiti na način da može smatrati da je zahtjev u pogledu dostave izvornog koda snimljenog softvera tijelu za ispitivanje sukladnosti mjera s istovrsnim učinkom kao količinsko ograničenje uvoza.

- 20 U slučaju da treba smatrati da je zahtjev u pogledu dostave izvornog koda snimljenog softvera mjera s istovrsnim učinkom kao količinsko ograničenje

uvoza, potrebno je ispitati može li se takav zahtjev, uzimajući u obzir njegov ograničavajući učinak na trgovinu među državama članicama, opravdati nekim od razloga predviđenih u članku 36. Ugovora o funkcioniranju Europske unije ili nekim od važnih razloga u općem interesu koji se priznaju u sudskoj praksi Suda Europske unije i, po potrebi, je li takvo ograničenje prikladno za postizanje željenog cilja i ne prekoračuje li se njime ono što je nužno za njegovo postizanje²².

Sud Europske unije već je u nekoliko navrata priznao da se takvi propisi kojima se ograničavaju temeljne slobode (među njima, slobodno kretanje robe) mogu opravdati učinkovitošću poreznog nadzora²³. Kao što se to može provjeriti u pripremnim aktima Uredbe o korištenju, njezin je cilj zajamčiti plaćanje poreza izbjegavanjem smetnji u softveru ili dizajnu blagajni²⁴. Posljedično, ovaj sud zaključuje da zahtjev u pogledu dostave izvornog kôda snimljenog softvera ima zakonitu svrhu, a to je zajamčiti porezni nadzor i odgovarajuće ovlasti za provjeru kojima se izbjegava da se potencijalno plaćanje ne evidentira ili porez ne plati. Osim toga, čini se prikladnim za postizanje takvog cilja.

Međutim, postavlja se pitanje je li zahtjev u pogledu dostave izvornog kôda snimljenog softvera nužan za postizanje željenog cilja. Državna porezna uprava objasnila je da se upravo dostavom izvornog kôda i izvršnog kôda jamči dobivanje potpunih informacija, s obzirom na to da postoji mogućnost da se u izvorni kôd uključe funkcije skrivenog izvornog kôda (u obliku podkompajliranja u izvršnom kôdu, zbog čega može doći do brisanja podataka), što se provodi različitim metodama i tehnikama. Istodobno, postoje dvojbe u pogledu nužnosti zbog činjenice da tužitelj u drugim državama članicama Europske unije u svrhu provedbe odgovarajućih ocjena dostavlja aplikacijsko programsko sučelje (*Application Programming Interface*, API) komercijalnih strojeva, koje čini poveznicu između softverske aplikacije društva SKIDATA GmbH i softvera tijelâ za ispitivanje sukladnosti, iz kojeg tijelo za ispitivanje sukladnosti dobiva sve potrebne informacije o plaćanjima. Kao što je to tužitelj objasnio, svaka se verzija softvera komercijalnih strojeva, kao i njihova poboljšanja, provjerava automatski i

²² Presuda Suda Europske unije od 19. lipnja 2003. u predmetu „Komisija Europskih zajednica protiv Talijanske Republike”, C-420/01, EU:C:2003:363, t. 29.; presuda od 5. veljače 2004. u predmetu „Komisija Europskih zajednica protiv Talijanske Republike”, C-270/02, EU:C:2004:78, t. 21.

²³ Presuda Suda Europske unije od 28. siječnja 1992. u predmetu „Hanns-Martin Bachmann/Belgijska Država”, C-204/90, EU:C:1992:35, t. 18.; presuda Suda Europske unije od 15. lipnja 1997. u predmetu „Futura Participations SA i Singer/Administration des contributions”, C-250/95, EU:C:1997:239, t. 31.; presuda od 28. listopada 1999. u predmetu „Skatteministeriet/Bent Vestergaard”, C-55/98, EU:C:1999:533, t. 23.

²⁴ Ministru kabineta noteikumu projekta „Nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu lietošanas kārtība” sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojums (anotācija)” (Prvotno izvješće o procjeni učinka Nacrta uredbe Vijeća Ministara „Uređenje korištenja elektroničkih uređaja i opreme za evidenciju poreza i drugih naknada” (pripremi akt)).
Dostupno na:
https://likumi.lv/wwraksti/ANOTACIJAS/TAP/2005/FMANOT_160913_KA_LIETOSAN.2850.DOC.

ručno, uključujući provjere cjelovitosti baze podataka, te se nad sustavom također ciklički provodi revizija u skladu s PCI DSS standardima (*Payment Card Industry Data Security Standard*), čime se jamči da se softverski podaci neće mijenjati. Osim toga, treba istaknuti da je tužitelj, društvo SKIDATA GmbH, pristao dostaviti dio izvornog kôda koji se odnosi na evidenciju plaćanja i poreza kako bi se provela ocjena sukladnosti komercijalnih strojeva, ali tijelo za ispitivanje sukladnosti nije odobrilo takav pristup, nego je zatražilo cijeli izvorni kôd softvera komercijalnih strojeva, što u praksi znači mjeru kojom se još više ograničavaju prava tužitelja, društva SKIDATA GmbH. U tom pogledu također treba istaknuti da u dokumentima iz spisa nema nikakvih podataka na temelju kojih bi se posumnjalo u moguću zlu vjeru tužitelja ili pružatelja usluge održavanja.

Stoga je Sudu Europske unije potrebno uputiti pitanje je li zahtjev u pogledu dostave izvornog kôda snimljenog softvera proporcionalan za osiguravanje učinkovitosti poreznog nadzora.

Izreka

U skladu s člankom 267. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, [omissis] Administratīvā rajona tiesa (Općinski upravni sud)

odlučuje

Sudu Europske unije upućuju se sljedeća prethodna pitanja:

1. Treba li članak 1. točku 11. Direktive 98/34/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 22. lipnja 1998. o utvrđivanju postupka osiguravanja informacija u području tehničkih normi i propisa tumačiti na način da se pojmom „tehnički propisi”, čije nacрте treba dostaviti Komisiji u skladu s člankom 8. stavkom 1. te direktive, može obuhvatiti pravno pravilo na temelju kojeg je pružatelj usluga održavanja obavezan tijelu za ispitivanje sukladnosti dostaviti izvorni kôd snimljenog softvera?
2. Treba li članak 34. Ugovora o funkcioniranju Europske unije tumačiti na način da se može smatrati da je zahtjev u pogledu dostave izvornog kôda snimljenog softvera tijelu za ispitivanje sukladnosti mjera s istovrsnim učinkom kao količinsko ograničenje uvoza?
3. U slučaju potvrdnog odgovora na drugo pitanje, može li se ta mjera smatrati proporcionalnom za osiguravanje učinkovitosti poreznog nadzora?

Postupak se prekida do donošenja presude Suda Europske unije.

Protiv ove odluke nije dopušten pravni lijek.

[omissis]

[potpis]